

Kumppanuus kannattaa!

HTT, YTM Heidi Pyyny, osaamispäällikkö, Osallisuus- ja toimintakyky -osaamisryhmä, Lapin ammattikorkeakoulu

KM, HTM Niina Riihiniemi, koulutusasiantuntija ja tiimivastaava, LUC- Oppimis- ja ohjauspalveluissa

KM Mervi Kutuniva, vastaava opettaja, Rovala-Opisto

Asiasanat: jatkuva oppiminen, toisen asteen yhteistyö, korkeakoulu, kumppanuus, yhteistyö

Taustaa

Sosiaaliala on pitkään ollut suosittu ja kiinnostava koulutusala, ja Ammattibarometrin II/2021 mukaan sosiaalialan osaajille on edelleen kysyntää työmarkkinoilla. Sosionomi (AMK)-tutkinnon suorittaneita työskentelee laajasti sosiaalipalveluissa ja varhaiskasvatuksessa.

Erityisesti varhaiskasvatuksessa on osaajapula korkeakoulutetuista työntekijöistä, joilla on uuden varhaiskasvatuslain (540/2018) mukainen varhaiskasvatuksen sosionomi -kelpoisuus. Lisäksi on nähtävissä osaajapulaa myös lastensuojelun työtehtävissä, joihin sosionomi (AMK)-tutkinnon suorittaneita runsaasti työllistyy.

Vuoden 2021 aikana Lapin AMK:sta valmistuneiden sosionomien oman ilmoituksen mukaan Lapin alueelle oli työllistynyt 51 henkilöä, Oulun ja muun Pohjois-Pohjanmaan alueelle 12 henkilöä ja muualle Suomeen 48 henkilöä (PEPPI-opiskelijarekisteri; N=129). Luvuista huomataan, että Lapin AMK kouluttaa laajasti koko Suomen alueelle työllistyviä osaajia, ja se kertoo myös siitä, että Lapin AMK:n sosiaalialan koulutus on laajasti tunnettu kouluttaja.

Lapin ammattikorkeakoulu järjestää tutkintoon johtavaa sosiaalialan koulutusta Kemian kampuksella sekä päivä- että monimuoto- ja verkko-opintoina. Lisäksi kaikissa tutkinto-opiskelijaryhmissä on varattu muutama paikka avoimen ammattikorkeakoulun polkuopintoja

(60 op) opiskeleville. Polkuopinnot suoritettuaan opiskelija voi hakeutua erillishaussa Lapin AMK:n tutkinto-opiskelijaksi.

Sosionomikoulutuksen opintomahdollisuuksien laajentamiseksi aloitettiin yhteistyö Rovala-Opiston kanssa vuonna 2015. Yhteistyö mahdollistaa sosionomikoulutuksen polkuopintojen opiskelun lähiopintoina Rovaniemellä.

Joustavia opintopolkuja edistämässä

Lapin ammattikorkeakoulu on tehnyt aktiivisesti kehittämistyötä erilaisten joustavien opiskelupolkujen luomiseksi ja kumppanuuksien kehittämiseksi. Yksi muoto kumppanuutta on sopimus avoimen ammattikorkeakouluopetuksen järjestämisestä yhteistyöoppilaitoksessa. Sopimuksen solmiminen edellyttää luotettavan kumppanin löytämistä, jolla on järjestettävään koulutukseen sopivaa substanssiosaamista.

Ammattikorkeakoulu löysi hyvän yhteistyökumppanin Rovala-Opistosta, jolla oli kokemusta avoimen korkeakouluopetuksen järjestämisestä sekä kasvatus-, ohjaus- ja sosiaalialan substanssiosaamista.

Opistossa järjestetään sosionomiopinnot (60 op) avoimina ammattikorkeakouluopintoina. Sopimuksen mukaan Rovala-Opisto vastaa avoimien ammattikorkeakouluopintojen järjestämisestä, kustannuksista sekä toteuttamisesta Lapin ammattikorkeakoulun opetussuunnitelman ja opintovaatimusten mukaisesti. Kansanopistossa opinnot ovat vapaan sivistystyön linjaopintoja, opiskelijalle päätoimisia ja oikeuttavat opintotukeen.

Järjestämissopimukseen perustuvan yhteistyön toteuttaminen edellyttää kiinteää yhteistyötä koulutuksen järjestäjän, avoimen AMK:n ja koulutuksen kesken. Yhteistyö on käytännössä vuoropuhelua esimerkiksi avoimen AMK:n palveluista, lukuvuoden opintotarjonnan toteuttamisesta Lapin AMK:n opetussuunnitelman mukaisesti ja opiskelijoiden ohjauksesta.

Sekä Lapin AMK että Rovala-Opisto ovat olleet yhteistyöhön erittäin tyytyväisiä ja molemmat osapuolet korostavat viestinnän merkitystä, keskusteluyhteyttä, avoimuutta sekä yhteisten ratkaisujen hakemista ja löytämistä.

Tiivis yhteistyö on tukenut myös kumppanuuden kehittämistä ja uusien avauksien löytämistä. Rovala-Opisto on osallistunut Lapin ammattikorkeakoulun kanssa esimerkiksi hankeyhteistyöhön, jonka avulla sekä korkeakoulun että opiston henkilöstö on voinut kehittää

ohjausosaamistaan. Tämä on vahvistanut myös yhteistyötä, uudistanut osaamista ja vaikuttanut opiskelijoiden opetukseen ja ohjaukseen.

Sosionomipolkuopinnot Rovala-Opistossa

Rovala-Opistossa opiskelee sosionomiopintoja vuosittain keskimäärin 16 opiskelijaa. Koulutukseen hakeutumisessa korostuvat omiin koulutustarpeisiin vastaavan koulutuksen löytyminen paikkakunnalta sekä osaamisen kehittämistarve tai halu päästä sosiaalialan korkeakouluopintoihin. Avoimen ammattikorkeakoulun opinnot mahdollistavat opintojen aloittamisen myös heille, joilla opiskelupaikan saaminen ei ole esimerkiksi yhteishaussa onnistunut. Opiston ovat löytäneet myös korkeakoulutetut alanvaihtajat sekä osaamistaan laajentavat yrittäjät.

Opiskelijoiden sitoutuminen opintoihin on vahvaa, ja opiskelijat luottavat kykyihinsä suoriutua opinnoistaan. Opetus toteutetaan päivisin lähiopintoina. Opiskelijat saavat avoimen ammattikorkeakoulun opiskelijoina esimerkiksi korkeakoulukirjaston palvelut ja käyttäjäoikeudet erilaisten ohjelmistojen ja oppimisympäristöjen käyttöön. Sosionomipolkuopintojen 60 op kokonaisuuden lisäksi opiskelijat voivat suorittaa yksittäisiä opintojaksoja ammattikorkeakoulujen yhteisestä digitaalisesta opintotarjonnasta.

Opiskelijat ovat kokeneet tiiviin opiskelijaryhmän sekä opettajien tuen opiskelumotivaatiota ja -valmiuksia tukeviksi. Tämä näkyy myös opettajien palautteissa: motivoituneen, sitoutuneen ja yhdessä hyvin toimivan ryhmän opettaminen on opettajien mukaan sekä mukavaa että omaa osaamistakin laajentavaa. Opettajina ovat sekä opiston päätoimiset opettajat että tuntiopettajat. Ammattikorkeakoulun opinto-ohjaajaan pidetään yhteyttä jo polkuopintojen aikana. Henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman laatimisella varmistetaan sujuva siirtyminen tutkinto-opiskelijaksi.

Opintojen aikana sosionomipolkuopiskelijat ovat osa monikulttuurista kansanopistoa sekä settlementtiyhteisöä. Rovalan Settlementin eri yksiköiden toimintaan tutustuminen sisällytetään osaksi opintoja. Yhteistyötä tehdään mm. maahanmuuttajatyössä, mielenterveyskuntoutujien ja vanhusten asumispalveluissa, sovittelu- ja rikosuhrityössä. Sosionomiväylän opinnoissa settlementin keskeiset arvot yhteisöllisyydestä, avoimuudesta ja luottamuksesta ihmiseen nivoutuvat luontevalla tavalla sosiaalialan asiantuntijuuteen. Molempia yhdistää ihmisen tukeminen ottamaan vastuuta omasta elämästään sekä ihmisen kasvun ja kehityksen edistäminen. Sosionomiväylän visiona on toimia yhteisöllisenä ja

korkeakouluopintojen valmiuksia tukevana, sosiaalialan asiantuntijuuden kehittymiseen tähtäävänä opintovuotena.

Yhteistyöllä vaikuttavuutta

Koulutuksellinen yhteistyö on ollut erittäin hyödyllinen ja toimiva. Opiskelijoille se on avannut mahdollisuuden tutustua AMK-opiskeluun ja polun tutkinto-opiskelijaksi ammattikorkeakouluun. Alueelle kumppanuus on tuonut mahdollisuuden saada sosiaalialan korkeakoulutettuja työntekijöitä. Lapin AMK:lle yhteistyö mahdollistaa avoimen AMK:n opintojen laajemman tarjonnan sekä motivoituneiden ja jo korkeakouluopintoja suorittaneiden siirtymisen tutkinto-opiskelijoiksi. Avoin AMK:n opintojen suorittaminen tuottaa rahoitusmallin mukaisia jatkuvan oppimisen pisteitä ja siten yhteistyöllä on myös taloudellista merkitystä. Rovala-Opistolle sosionomiväylä on laajentanut opiston tarjontaa ja sosiaalialan osaamista Rovalan setlementissä.

Lapin AMK:lla on avoimen ammattikorkeakouluopetuksen järjestämissopimuksia muutamien kansanopistojen kanssa ja uusia yhteistyökumppanuuksia ollaan neuvottelemassa. Yhteistyön avulla edistetään koulutuksen saatavuutta, aluevaikuttavuutta ja jatkuvan oppimisen toteutumista. Kumppanuus siis kannattaa!

Lähteet

Ammattibarometri. <https://www.ammattibarometri.fi>. Luettu 5.4.2022.

Kutuniva, M. & Riihiniemi, N. 2019. Erilaisia väyliä sosionomiksi. <https://www.lapinamk.fi/fi/Esittely/Ajankohtaista/Pohjoisen-tekijat---Lapin-AMKin-blogi?ln=dottwdnc&id=538b8c6c-3290-4156-8947-7d7316c55ea0>

Työmarkkinatilanne valmistumishetkellä 2021. Vuonna 2021 tutkintoa hakeneet. Peppi-opiskelijarekisteri. [Valmistuvien työmarkkinatilanne 2021.xlsx \(lapinamk.fi\)](#)